

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ปัญหาและความต้องการของผู้ใช้บริการห้องสมุดคณะศิลปศาสตร์” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาและความต้องการในการใช้บริการห้องสมุดคณะศิลปศาสตร์ของบุคลากรคณะศิลปศาสตร์และนักศึกษาปริญญาโทหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต จากประชากรเป้าหมายจำนวน 131 คน คิดเป็นร้อยละ 56.96

ผลการศึกษา

จากการศึกษาปัญหาและความต้องการของผู้ใช้บริการห้องสมุดคณะศิลปศาสตร์สามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. ผู้ใช้บริการห้องสมุดคณะศิลปศาสตร์ส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาระดับปริญญาโทสาขาวิชาพัฒนามนุษย์และสังคมภาคสมทบ และเป็นเพศหญิงมีอายุระหว่าง 26-30 ปี กำลังเป็นนักศึกษาอยู่ในช่วงระยะเวลา 1-2 ปี รองลงมาเป็นคณาจารย์ภาควิชาภาษาและภาษาศาสตร์ เป็นเพศหญิง วุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท ระยะเวลาทำการสอนมากกว่า 10 ปี และสอนระดับปริญญาตรี
2. สภาพการให้บริการห้องสมุดคณะศิลปศาสตร์พบว่า ผู้ใช้บริการส่วนใหญ่เห็นว่าห้องสมุดคณะศิลปศาสตร์มีความเหมาะสมในการเปิดบริการวันจันทร์ถึงวันศุกร์เวลา 8.30-16.30 น. และวันเสาร์ถึงวันอาทิตย์เวลา 10.00-18.00 น. ความถี่ในการเข้าใช้บริการ 2-3 ครั้ง/สัปดาห์ โดยเข้าใช้บริการในช่วงเวลา 13.00-16.00 น. มีวัตถุประสงค์เพื่อค้นคว้าหาความรู้ประกอบการเรียนตามหลักสูตร วิธีการค้นหาข้อมูลส่วนใหญ่สอบถามจากเจ้าหน้าที่ห้องสมุด ผลการค้นหาข้อมูลส่วนมากได้ นักศึกษาปริญญาโทส่วนใหญ่ใช้วิทยานิพนธ์และได้รับมอบหมายให้มาค้นคว้าข้อมูลส่วนอาจารย์ส่วนใหญ่ใช้ตำราเรียนเพื่อประกอบการเรียนการสอน
3. ปัญหาของผู้ใช้บริการห้องสมุดคณะศิลปศาสตร์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาตามรายด้านพบว่า ด้านวัสดุการอ่านและสื่อการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก ด้านอาคารสถานที่ครุภัณฑ์และอื่นๆ และด้านบริการอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านเจ้าหน้าที่ห้องสมุดมีปัญหาอยู่ในระดับน้อยดังนี้
  - 3.1 ด้านวัสดุการอ่านและสื่อการเรียนการสอนพบว่า มีค่าเฉลี่ยโดยรวมในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้ใช้บริการมีปัญหาในระดับมากได้แก่ วารสารเรื่องที่ต้องการไม่มีในห้องสมุด วิทยานิพนธ์/งานวิจัยสาขาวิชาที่ต้องการไม่มีในห้องสมุด วารสารแต่ละสาขาวิชามีน้อย และวิทยานิพนธ์/งานวิจัยแต่ละสาขาวิชามีน้อย

3.2 ด้านอาคารสถานที่ ครุภัณฑ์ พบว่าปัญหาโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า จำนวนโต๊ะ-เก้าอี้สำหรับนั่งค้นคว้ามีน้อย ห้องมีขนาดคับแคบ เครื่องคอมพิวเตอร์ในการช่วยค้นคว้ามีน้อย หนังสือมีจำนวนน้อย ที่ตั้งห้องสมุดไม่สะดวกในการมาใช้ บริการ และการจัดห้อง/การวางชั้นหนังสือหรือสื่อการเรียนการสอนในห้องสมุดไม่สะดวก อยู่ใน ระดับปานกลางทุกข้อ

3.3 ด้านเจ้าหน้าที่ห้องสมุด พบว่าปัญหาโดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณา เป็นรายข้อพบว่า การให้คำแนะนำและคำปรึกษาของเจ้าหน้าที่ห้องสมุด จำนวนเจ้าหน้าที่ห้องสมุด ที่ให้บริการ ความเอาใจใส่ของเจ้าหน้าที่ห้องสมุดเกี่ยวกับความสะอาดของห้องสมุด และความ รวดเร็วในการค้นคว้าหนังสือของเจ้าหน้าที่ห้องสมุดอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

3.4 ด้านบริการ พบว่าปัญหาในด้านบริการโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อ พิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความเหมาะสมของเวลาเปิด-ปิดห้องสมุด จำนวนหนังสือที่ให้ยืมน้อย ไป ความเหมาะสมของระยะเวลาในการให้ยืมหนังสือ การให้บริการตอบคำถามและค้นคว้า และ ไม่มีระบบในการสืบค้นอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

4. ความต้องการของผู้ใช้บริการห้องสมุดคณะศิลปศาสตร์พบว่า บริการให้การศึกษาผู้ใช้ ในการค้นฐานข้อมูลออนไลน์ บริการสืบค้นสารสนเทศออนไลน์ -บริการพรินเตอร์ บริการถ่าย เอกสาร บริการ Wireless Access Point บริการรวบรวมบรรณานุกรม และบริการแหล่งข้อมูล วิชาการผ่านเว็บเพจห้องสมุดคณะศิลปศาสตร์ มีความต้องการอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะของผู้ใช้บริการห้องสมุดคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่พบว่า

1. ด้านวัสดุการอ่านและสื่อการเรียนการสอน ผู้ใช้บริการส่วนใหญ่ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรมีหนังสือ วารสารที่หลากหลายและทันสมัยร้อยละ 53.58 รองลงมาผู้ใช้บริการเสนอแนะว่า ควรเพิ่มหนังสือ วารสาร งานวิจัย วิทยานิพนธ์แต่ละสาขาร้อยละ 48.88 และผู้ใช้บริการเสนอแนะ ว่าควรมีงานวิจัย วิทยานิพนธ์ใหม่ๆ ทันสมัยร้อยละ 43.24

2. ด้านอาคารสถานที่และครุภัณฑ์ ผู้ใช้บริการส่วนใหญ่ให้ข้อเสนอแนะว่าห้องสมุด ควรกว้างขวางไม่คับแคบร้อยละ 57.34 รองลงมาผู้ใช้บริการเสนอแนะว่าห้องสมุดควรเงียบสงบ ร้อยละ 27.26 และผู้ใช้บริการเสนอแนะว่าห้องสมุดควรเพิ่ม โต๊ะและเก้าอี้ร้อยละ 21.62

3. ด้านระเบียบและบริการ ผู้ใช้บริการส่วนใหญ่ให้ข้อเสนอแนะว่าควรมีบริการสืบค้น ฐานข้อมูลออนไลน์ร้อยละ 30.08 รองลงมาผู้ใช้บริการเสนอแนะว่าควรมีบริการพรินเตอร์ร้อยละ 23.5 และผู้ใช้บริการเสนอแนะว่าควรมีบริการถ่ายเอกสารร้อยละ 21.62

4. ด้านเจ้าหน้าที่ห้องสมุด ผู้ใช้บริการส่วนใหญ่ให้ข้อเสนอแนะว่าต้องการเจ้าหน้าที่ห้องสมุดที่มีความเต็มใจและยินดีให้บริการด้วยมนุษยสัมพันธ์ที่ดีร้อยละ 66.74 รองลงมาผู้ใช้บริการบอกว่าดีอยู่แล้วเพราะมีมนุษยสัมพันธ์ บริการดีเป็นกันเองร้อยละ 31.02 และผู้ใช้บริการเสนอแนะว่าควรเพิ่มเจ้าหน้าที่ห้องสมุดร้อยละ 12.22

อภิปรายผล

จากการศึกษาปัญหาและความต้องการของผู้ใช้บริการห้องสมุดคณะศิลปศาสตร์ มีประเด็นในการอภิปรายดังนี้

1. ผู้ใช้บริการที่เข้าใช้บริการห้องสมุดคณะศิลปศาสตร์ที่เป็นอาจารย์ส่วนมากเป็นเพศหญิง มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท สังกัดภาควิชาภาษาและภาษาศาสตร์ มีระยะเวลาทำการสอนมากกว่า 10 ปี และสอนระดับปริญญาตรี ส่วนผู้เข้าใช้บริการห้องสมุดคณะศิลปศาสตร์ที่เป็นนักศึกษาส่วนมากเป็นเพศหญิง ที่มีช่วงอายุ 26-30 ปี สาขาวิชาพัฒนามนุษย์และสังคมศาสตร์ มีระยะเวลาเป็นนักศึกษายู่ในช่วง 1-2 ปี

2. สภาพการใช้บริการห้องสมุดคณะศิลปศาสตร์พบว่า ผู้ใช้บริการที่เป็นอาจารย์และนักศึกษามีความเห็นว่างห้องสมุดคณะศิลปศาสตร์มีความเหมาะสมในการเปิดให้บริการในช่วงวันจันทร์ถึงวันศุกร์เวลา 8.30-16.30 น. และวันเสาร์ถึงวันอาทิตย์เวลา 10.00-18.00 น. ซึ่งอาจารย์มีความถี่ในการเข้าใช้บริการ 2-3 ครั้ง/เดือน ที่เป็นเช่นนี้เพราะช่วงวันเวลาดังกล่าวเป็นเวลาราชการ อาจารย์มีภาระงานสอนเป็นปกติ เมื่อว่างเว้นจากงานสอนก็จะเข้าใช้บริการห้องสมุดเพื่อค้นคว้าหาข้อมูลประกอบการเรียนการสอนเพิ่มเติมจากแหล่งสารสนเทศอื่นๆ เช่น หนังสือส่วนตัว หอสมุดชุมชน หอสมุด หรือจากการสืบค้นจากอินเทอร์เน็ตที่บ้านหรือที่ภาควิชาตลอดจนค้นคว้าหาข้อมูลประกอบการทำงานวิจัย ขณะที่นักศึกษามีความถี่ในการเข้าใช้บริการ 2-3 ครั้ง/สัปดาห์ เพื่อศึกษาค้นคว้าประกอบการเรียน การทำรายงานหรือทำวิทยานิพนธ์ตามหลักสูตร ช่วงเวลาที่นักศึกษาและอาจารย์เข้าใช้บริการมากที่สุดคือ 13.00-16.00 น. เพราะช่วงบ่ายจะมีเวลาว่างจากการเรียนการสอน จึงสะดวกในการเข้าใช้บริการ ซึ่งวิธีการค้นหาข้อมูลโดยการสอบถามเจ้าหน้าที่ห้องสมุด และผลการค้นหาส่วนมากได้ วัสดุการอ่านที่นักศึกษาใช้บ่อยได้แก่วิทยานิพนธ์ โดยมีอาจารย์ผู้สอนมอบหมายให้มาค้นคว้าเป็นแรงจูงใจในการเข้าใช้บริการห้องสมุด ส่วนอาจารย์ใช้ตำราเรียนเพื่อประกอบการเรียนการสอนเป็นแรงจูงใจในการเข้าใช้บริการห้องสมุด

3. ปัญหาในการใช้บริการของห้องสมุดคณะศิลปศาสตร์

3.1 ด้านวัสดุการอ่านและสื่อการเรียนการสอน พบว่า วารสารเรื่องที่ต้องการไม่มีในห้องสมุด วิทยานิพนธ์/งานวิจัยสาขาวิชาที่ต้องการไม่มีในห้องสมุด วารสารแต่ละสาขาวิชามีน้อย

วิทยานิพนธ์/งานวิจัยแต่ละสาขาวิชามีน้อย ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของกอบกุล สุวลักษณ์ (2547) อภิญญา ธิบ่อน้อย (2546) สุกัญญา แป้นสุขเย็น (2542) และอรุณรักษ์ สุวรรณราช (2520) ที่พบว่า สารสนเทศเฉพาะสาขาวิชามีน้อยไม่เพียงพอ ไม่มีสารสนเทศที่ตรงกับความต้องการและยังไม่สนองตามความต้องการของผู้ใช้บริการ สารสนเทศมีจำนวนน้อยและเก่าไม่ทันเหตุการณ์ ปัจจุบัน ที่เป็นเช่นนี้เพราะห้องสมุดคณะศิลปศาสตร์เป็นห้องสมุดเฉพาะด้าน มีวัสดุการอ่านและสื่อการเรียนการสอนในหมวดภาษาศาสตร์ มนุษย์ศาสตร์และสังคมศาสตร์ที่เก่าล้าสมัย และมีจำนวนน้อยไม่เพียงพอับความต้องการของผู้ใช้บริการกลุ่มใหญ่ซึ่งจะเป็นนักศึกษาปริญญาโท ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อค้นคว้าหาข้อมูลในเชิงลึก มีความต้องการวารสาร วิทยานิพนธ์ งานวิจัยในรูปแบบที่แตกต่างกันเพื่อเป็นข้อมูลประกอบการเรียนและเขียนวิทยานิพนธ์ ซึ่งขาดการสนับสนุนด้านงบประมาณในการจัดซื้อจัดหาวารสาร วิทยานิพนธ์ งานวิจัยที่ต้องการและตามสาขาวิชาที่เรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของเฉลิมศักดิ์ ชูปวา (2534) และขนิษฐา พละการ (2544) ที่พบว่า การจัดงบประมาณห้องสมุดน้อย

3.2 ด้านอาคารสถานที่ ครุภัณฑ์และอื่นๆ พบว่า จำนวนโต๊ะ/เก้าอี้สำหรับนั่งค้นคว้ามีน้อย ห้องมีขนาดคับแคบ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เฉลิมศักดิ์ ชูปวา (2534) ทศพร กาญจนารักษ์ (2540) และปิยวรรณ ทิพยวงศ์ (2534) ที่พบว่า จำนวนที่นั่งอ่านหนังสือไม่เพียงพอเนื่องจากขนาดของห้องสมุดคับแคบ และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของมณีรัตน์ พรกุลวัฒน์ (2543) และธนุ บุญญานูวัตร (2528) ที่พบว่า ห้องสมุดกว้างขวางมีความสะดวกในการเข้าใช้บริการ ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่า ผู้ใช้บริการส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาปริญญาโทซึ่งว่างจากการเรียนก็จะเข้าห้องสมุดในช่วงเวลาเดียวกันจำนวนมาก ทำให้ห้องสมุดที่มีขนาดคับแคบอยู่แล้ว เพิ่มความแออัดยิ่งขึ้น หลายคนเข้ามาเมื่อไม่มีโต๊ะเก้าอี้สำหรับนั่งอ่านและศึกษาค้นคว้าก็กลับออกไปโดยไม่ใช้บริการใดๆ เลย ซึ่งขนาดของห้องสมุดในปัจจุบันนี้ไม่อาจขยับขยายมุมเพื่อจัดโต๊ะและเก้าอี้เพิ่มเพื่อรองรับผู้ใช้บริการที่มีจำนวนมาก เป็นเหตุให้เกิดปัญหาในการหาที่นั่งอ่านเพื่อศึกษาค้นคว้า

3.3 ปัญหาด้านเจ้าหน้าที่ห้องสมุดพบว่า การให้คำแนะนำและคำปรึกษาของเจ้าหน้าที่ห้องสมุด จำนวนเจ้าหน้าที่ห้องสมุดที่ให้บริการ ความเอาใจใส่ของเจ้าหน้าที่ห้องสมุดเกี่ยวกับความสะอาดของห้องสมุด และความรวดเร็วในการค้นคว้าหนังสือของเจ้าหน้าที่ห้องสมุด ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของปรเมษฐ์ กิริมข (2548) ธนศักดิ์ ภูธา (2546) ยุพา อ่อนรักษ์ (2545) สุณีพร อมตพร (2544) บุญยกร โรหิตเสถียร (2538) และปริยานุช สุนทร (2533) ที่พบว่า เจ้าหน้าที่ห้องสมุดควรมีความเต็มใจในการให้บริการและช่วยเหลือ เจ้าหน้าที่ห้องสมุดควรมีความคิดสร้างสรรค์ บรรณารักษ์ห้องสมุดและคณะกรรมการห้องสมุดขาดความรู้ความเข้าใจในการให้บริการห้องสมุดโรงเรียน จำนวนเจ้าหน้าที่มีน้อยไม่เพียงพอ เจ้าหน้าที่ให้บริการมีความรู้ไม่

เพียงพอ และเจ้าหน้าที่ให้บริการล่าช้า ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่าคณะศิลปศาสตร์ใช้นโยบายแบบรวมศูนย์ เจ้าหน้าที่หนึ่งคนปฏิบัติงานและรับผิดชอบงานหนึ่งหน่วย ประกอบกับเจ้าหน้าที่ห้องสมุดไม่มีความรู้พื้นฐานด้านบรรณารักษศาสตร์ สารสนเทศศาสตร์

3.4 ปัญหาด้านบริการพบว่า ความเหมาะสมของเวลาเปิด-ปิดห้องสมุด จำนวนหนังสือที่ให้ขยืมน้อยไป ความเหมาะสมของระยะเวลาในการให้ขยืมหนังสือ และการให้บริการตอบคำถามและค้นคว้า ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สุทธิพร อมตพร (2544) มณีรัตน์ พรกุลวัฒน์ (2543) และแสงเดือน ผ่องพูน (2542) ที่พบว่า ระยะเวลาเปิดให้บริการน้อยเกินไป ระยะเวลาที่กำหนดไว้ไม่เพียงพอกับความต้องการ ผลการศึกษาเป็นเช่นนี้เพราะว่า เวลาเปิด-ปิดห้องสมุดวันจันทร์ถึงวันศุกร์เวลา 8.30-16.30 น. ซึ่งเป็นเวลาราชการผู้ใช้บริการส่วนมากจะเป็นอาจารย์และนักศึกษาปริญญาโทภาคปกติ ส่วนนักศึกษาปริญญาโทภาคสมทบวันและเวลาราชการก็จะปฏิบัติงานในหน้าที่ซึ่งอยู่ห่างไกลจากห้องสมุด หรือหากเข้าใช้บริการช่วงเที่ยงก็จะมีเวลาน้อยในการศึกษาค้นคว้า ส่วนมากเข้าใช้บริการวันเสาร์และอาทิตย์ที่เปิดให้บริการเวลา 10.00-18.00 น. ซึ่งไม่เพียงพอกับความต้องการเพราะเป็นช่วงเวลาที่เข้าเรียน และการเรียนในห้องเรียนอย่างเดียวไม่เพียงพอกับข้อมูลข่าวสารที่ควรได้รับ การศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมจากห้องสมุดเป็นทางช่วยอีกทางหนึ่งที่ก้าวทันโลกปัจจุบัน นอกจากนี้ผล การศึกษาพบว่า จำนวนหนังสือที่ให้ขยืมน้อยไป ความเหมาะสมของระยะเวลาในการให้ขยืมหนังสือ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของปรียานุช สุนทร (2533) ที่พบว่า จำนวนหนังสือที่ให้ขยืมในแต่ละครั้งไม่เพียงพอ ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่า แท้จริงแล้วนักศึกษาสามารถขยืมหนังสือได้ครั้งละ 10 เล่ม/สัปดาห์ เป็นจำนวนที่ไม่น้อย และนักศึกษาส่วนมากเป็นนักศึกษาภาคสมทบ เวลาส่วนมากจะหมดไปกับการทำงาน ส่วนเวลาในการศึกษาค้นคว้าหนังสือที่ขยืมแต่ละครั้งจึงมีน้อย และยังพบปัญหาการให้บริการตอบคำถามและค้นคว้า ที่สอดคล้องกับผลงานวิจัยของปรเมษฐ์ ศิริเมฆ (2547) และ คมสันต์ จริยะนวิรัช (2542) ซึ่งพบว่า ควรให้บริการชี้แนะแหล่งข้อมูล ไม่มีบริการสืบค้นสารสนเทศด้วยคอมพิวเตอร์ ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่า ระบบการสืบค้นข้อมูลในห้องสมุดคณะศิลปศาสตร์เป็นแบบเก่าและล้าสมัย ประกอบกับเจ้าหน้าที่ห้องสมุดขาดความรู้ด้านเทคโนโลยีที่ทันสมัย จึงเห็นควรสนับสนุนให้เจ้าหน้าที่ห้องสมุดได้รับการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ เพื่อนำความรู้มาใช้ประกอบการปฏิบัติงานให้ความช่วยเหลือและชี้แนะด้านการสืบค้นหาแหล่งข้อมูล

4. ความต้องการของผู้ใช้บริการห้องสมุดคณะศิลปศาสตร์พบว่า บริการให้การศึกษาค้นคว้าในการค้นฐานข้อมูลออนไลน์ บริการสืบค้นสารสนเทศออนไลน์ บริการพรินเตอร์ บริการถ่ายเอกสาร ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของทัศนพร กาญจนารักษ์ (2540) ที่พบว่า ต้องการบริการระบบคอมพิวเตอร์และบริการตอบคำถาม ช่วยค้นคว้า เช่นเดียวกับนิตยา คงสุวรรณ (2544) ที่พบว่า

นักศึกษาส่วนใหญ่ต้องการใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์เพื่อค้นหาข้อมูลประกอบการทำรายงาน และอุไรวรรณ พะมณี (2534) ที่พบว่า ผู้ใช้บริการมีความต้องการการบริการสืบค้นฐานข้อมูลต่างๆ บริการข่าวสารการศึกษารวมทั้งฐานข้อมูล CD-ROM ผลการศึกษาเป็นเช่นนี้ทำให้เห็นว่าในยุคข้อมูลข่าวสารปัจจุบันนี้เทคโนโลยีสารสนเทศผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ซึ่งเป็นเครือข่ายคอมพิวเตอร์นับว่าเป็นเทคโนโลยีที่ผู้ให้บริการให้ความสำคัญเป็นอย่างมากในการศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลและการติดต่อสื่อสารกัน โดยเฉพาะคณะศิลปศาสตร์ที่เน้นงานวิจัยและบัณฑิตศึกษาควรให้ความสำคัญและส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลต่างๆ แบบไม่มีเขตจำกัด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษา

จากผลการศึกษา “ปัญหาและความต้องการของผู้ใช้บริการห้องสมุดคณะศิลปศาสตร์” ทำให้ทราบถึงปัญหาและความต้องการของผู้ใช้บริการรวมถึงข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะสรุปได้ดังนี้

1.1 ด้านวัสดุการอ่านและสื่อการเรียนการสอน ควรมียุทธวิธีประมาณในการจัดซื้อจัดหาหนังสือ วารสาร งานวิจัยและวิทยานิพนธ์แต่ละสาขาวิชาที่หลากหลายและทันสมัยเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้บริการที่มีเวลาจำกัดในการค้นหา

1.2 ด้านอาคารสถานที่ ครุภัณฑ์และอื่นๆ ควรขยายห้องสมุดให้กว้างขวาง และเพิ่มจำนวนโต๊ะและเก้าอี้ให้มีเพียงพอกับจำนวนผู้ใช้บริการที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ไม่ควรเป็นทางผ่านเพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยและความสงบภายในห้องสมุดจะได้มีบรรยากาศที่ถ่ายเทและปลอดโปร่ง

1.3 ด้านเจ้าหน้าที่ห้องสมุด ผู้ใช้บริการส่วนหนึ่งเห็นว่าเจ้าหน้าที่ห้องสมุดให้บริการดีแล้ว อย่างไรก็ตามผู้บริการอีกส่วนหนึ่งเห็นว่าควรจัดฝึกอบรมให้เจ้าหน้าที่ห้องสมุดมีความรู้ด้านเทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อเพิ่มความรู้ความเข้าใจวิธีการสืบค้นของเครื่องมือช่วยค้นเพิ่มเติม

1.4 ด้านบริการ ควรเพิ่มจำนวนคอมพิวเตอร์ที่มีคุณภาพเพื่อบริการสืบค้นฐานข้อมูลออนไลน์ที่เชื่อมโยงมาจากหอสมุดคุณหญิงหลง ควรมีเครื่องถ่ายเอกสารและเครื่องพรีนเตอร์บริการเพื่อแก้ปัญหาวัสดุการอ่านที่มีจำนวนน้อย

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ศึกษาเปรียบเทียบสภาพการให้บริการ ปัญหาและความต้องการของผู้ใช้บริการ

ห้องสมุด

2.2 ศึกษาเปรียบเทียบปัญหาและความต้องการการจัดการระบบห้องสมุด

2.3 ศึกษาการจัดการบริการสารสนเทศของห้องสมุด : กรณีศึกษารูปแบบระบบ

อิเล็กทรอนิกส์